

**Uredništvo:**  
Schillerjeva cesta šte. 3,  
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

# NARODNI DNEVNIK

**Upravništvo:**  
Schillerjeva cesta šte. 3.  
Naročnina znaša za avstro-  
ogerske dežele:  
celoletno . . . K 25.—  
polletno . . . K 12.50  
četrletno . . . K 6.30  
mesečno . . . K 2.10  
Za Nemčijo:  
celoletno . . . K 28.—  
za vse druge de-  
žele i. Ameriko K 30.—  
Naročnina se pošilja vnaprej.  
Za oglase (Inserate) se  
plačuje od četrstopne  
peti vrste po 12 h, za  
večkratni natis primeren  
popust.  
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 157.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 14. julija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

## Kaj nam je prinesel novo-slovanski shod v Sofiji?

Na slovanskem časnikarskem shodu v Sofiji je podal češki časnikar Holeček zanimivo zgodovino slovanskih časnikarskih shodov. L. 1898 se je vršil prvi v Pragi; bil je lep poskus, ki je uspel nad vse pričakovanje dobro. Bili so na njem zastopani vsi slovanski narodi, ki so s skupnimi resolucijami začrtali delovanje bodoče, sedaj že ustanovljene vse-slovanske časnikarske zveze. Toda med Slovani je navadno malo navdušenja za sistematično, postopno delo; zato pa imajo toliko več pravic in vpliva medsebojni prepiri, kjer se navadno gre le za malenkosti. Leto pozneje, na krakovskem slovanskem časnikarskem shodu je manjkalo dokaj navdušenih udeležencev praškega prvega kongresa in ni bila zastopana cela vrsta slovanskih narodov. Navdušeni in vztrajni delavci pa se niso dali ostrašiti in odvrniti, vstrajali so, pritegnili s svojimi uspehi in delom kmalu druge malodušneže in lenuhe — in danes se udeležujejo slovanskih časnikarskih shodov udeleženci od vseh slov. narodov in strank — razun Malorusov. In vse te množice veže dvojne močnih vezi: želja po strokovnem napredku in izpopolnjevanju in zavest, da delajo vsi za skupno sveto slovansko stvar.

Analogično, če smemo eno z drugim primerjati, se razvijajo novoslovanski shodi. Ideja novoslavizma obstoji ravno v tem, da bi ne šli za praznimi in nemogočnimi političnimi fantomi kakor jih je rodil svoj čas panslavizem, stoječ v senci in pod vplivom ruskega carizma, temveč da bi delali, delali, pravimo, za zblizanje Slovanov na kulturnem in gospodarskem polju. V Petrogradu je proglasil dr. Kramár, da se novoslavistično gibanje ne boče nikoli dotikalo obstoječih političnih mej — in tega načela se drže ne le vodje neoslavizma, temveč se isto respektira tudi na kongresih in v glavnih novoslovanskih glasilih. L. 1898, na prvem novoslovanskem shodu, je bilo mnogo navdušenja, zidale so se krasne stavbe slovanske vzajemnosti in skupnosti — Bilo je mnogo udeležencev, zastopani so bili razun Ukrajincev vsi slovanski narodi — A l. 1909, ko se je pričelo konkretno delo, jih je v Petrogradu že mnogo zmanjkalo. Tudi letos ni bilo v Sofijo ne Poljakov, ne liberalnih Rusov, ne Hrvatov z Banovine in klerikalnih naših slovenskih bratov.

Toda pravi delavci se niso ustrašili; šli so vkljub temu v Sofijo, opravili mnogo koristnega dela in lahko rečemo danes po sofijskem shodu, da je mnogo pripomogel k slovanski vzajemnosti, je korak dalje do končnega spojenja trdnih kulturnih in gospodarskih vezi med slovanskimi narodi. Sodimo celo, da je bil sofijski shod v vsakem oziru srečnejši, uspešnejši ko petrogradski. Dočim je petrogradski shod preveč zabredel na politično polje in se pre-

več mučil pri zamotanih rusko-poljskih odnošajih, kateri, dasi za bodočnost slovanstva velepomembni, vendarle zadevajo samo dva slovanska naroda, se je sofijski shod izognil vsem delikatnim političnim vprašanjem in vršil res svojo nalogo: delovanje za kulturno in gospodarsko zenačenje Slovanov.

Našteli smo sicer že v brzojavkah resolucije, katere so bile sklenjene na shodu, vendar jih podamo danes še enkrat — glavne s konkretnimi cilji seveda —: popolnoma izdelani načrt za ustanovitev slovanske korespondenčne pisarne, sklicanje shoda slovanskih učenjakov v Prago l. 1912 in slovanska književna ter umetniško-obrtna razstava istotam l. 1913. Novoslovanski izvrševalni odbor bo imel mnogo dela, da izvrši te sklepe, ki so gotovo lepi in velepomembni. Vršila so se tudi intenzivna posvetovanja o slovanski banki in medsebojnih zvezah ter toku slovanskega kapitala — o katerih pa se na veliko žalost Nemcev ni ničesar poročalo. Vidi se torej, da je sofijski shod obrodil svoje lepe sadove — in prepustimo lahko Nemcem ter dunajski karmarili mirne duše veselje, da izrabljajo po svoje neudeležbo Poljakov, liberalnih Rusov in razburjenje Tresić-Pavičičev, ker ga prof. Bobčev pomotoma ni takoj imenoval med podpredsedniki shoda.

Izpolnila se je želja onih srbskih in bolgarskih krogov, ki so želeli, da bi se na tem kongresu mnogo govorilo o jugoslovanskih zadevah. Bilo je v resnici več stvarnih in lepih referatov o srbski in bolgarski trgovini, časnikarstvu, kulturi, pravoslovju. Najmanj se je razmeroma govorilo o hrvaških in slovenskih razmerah. Hrvatje z Banovine se kongresa sploh niso udeležili, ker ima hrvatsko-srbska koalicija še vedno pogajanja in svoje opravke s Khuenom — klerikalni Slovenci so deloma zaradi strahu pred Dunajem, deloma pa iz osebnega in strankarskega sovraštva ostali doma — udeležba iz naših naprednih krogov je pa bila tudi zelo pičila. — Gotovi ljudje mislijo pri nas še vedno — po skušnjah v domovini — da je najbolje, ako se človek resnemu in sistematičnemu delu izogne. K banketom in slavnostim bi še človek šel — a k delu, tega ne! — Kako dobro pa bi storilo človeku, ako bi slišal v Sofiji izvrsten gospodarski ali kulturni referat o Slovincih! Nimamo mnogo — a imamo že nekaj za pokazati tudi pred močnejšimi slovanskimi narodi. Ako odreče pri nas župan Hribar — potem pa sploh ni človeka, ki bi nas z resnim delom kje reprezentiral. Edino misel na to našo mizerijo in lenobo kali človeku veselje nad sofijskim vseslovanskim shodom!...

## Rojaki, spominjajte se prepotrebne- nega Sokolskega doma v Brežicah.

pek v prekrasni vazi in poleg vsakega krožnika mal buketek. Oh, to znajo aranžirati! Gospej Kondelikovi je pošla sapa, ko se je hitro ozrla na mizo. Bila je zelo osupla, zakaj še nikdar ni bila pri svatbeni gostiji v hotelu, v restavraciji. Kje bi to vse doma napravila! V nobeni rodbinski kredenci ni toliko namiznega orodja, raznih posod in stekla, niti vse sorodništvo skupaj ne premore toliko.

Okroginkrog so stali spoštljivo in čakajoče štirje natakariji, v »fraku«, z belimi ovratnicami nad belimi naprsniki, v belih rokavicah, in njim na čelu je stal, kakor poveljnik, restavrater, ki je pregledoval s sokoljimi očmi zadnjikrat vse priprave in ki je bil oblečen v črno. Mojster Kondelik, meščan, stari član Bésede z letnim prispevkom petnajstih goldinarjev, pripravlja svatbo edini hčeri — to za služi vso pozornost.

Ko je vstopil prvi par — novoporočenca — se je sklonilo telo restavraterja v spoštljiv pozdrav. Takoj potem je gostilničar pristopil, podal obema roko, izrazil z nekoliko besedami voščilo in je takoj hitel k drugemu paru, k tretjemu, k vsem ostalim in je podajal roko in jo je vsem iskreno stisnil.

»To je gospod Vacek, restavrater Bésede«, je zašepetal gospod Bečka gospej teti.

Za trenotek pozneje je zagrabila teta Urbanova gospo Kondelikovo:

»To je »kompleksanten« gostilničar — zelo vluđen, zelo. Kaka pa bo gostija?«

»Mislim, da dobra«, je odgovorila tiho gospa Kondelikova. »Slišala si Kondelika: kuvér za tri goldinarje.«

Teta Urbanova je mlasknila z jezikom. Vejvara je pomagal nevesti iz plaščka, Slaviček in Hupner sta postregla istotako svojima dru-

## Dopisi.

**Iz Ormoža.** Dotakniti se hočem danes nekoliko razmer na ormoški nemški šoli, da izprevidijo ormoški Slovenci, kaka nevarnost jim preti v doglednem času s strani tega popolnoma nepotrebnege zavoda. Že celih 10 let je preteklo, kar so postali ormoški nemčurji vsled medsebojnih preprirov ormoških vodilnih slovenskih krogov tako srečni, da so dobili s pomočjo šulferajna in šidmarke svojo šolo. Ker jim je primanjkovalo otrok, so jih začeli loviti po okolici med slovenskimi kmeti in kakor se kaže, šola že rodi vspehe. Sprva so se sicer zadovoljili s tem, da so z vsemi mogočimi obljubami pregovorili stariše, da so dali otroke v nemško šolo, ne da bi jim delali v šoli sitnosti zaradi slovenske govorice; sedaj pa, ko jim je greben že nekoliko vzrastel, je že veliko drugače. Našemu poročevalcu je pred kratkim povedala neka deklica iz Huma, ki obiskuje to ormoško ponemčevalnico slovenskih otrok, da otroci ne smejo med seboj govoriti slovensko in jih učitelji rad tega, če izvejo, da se je kateri pregrešil zoper to strogo prepoved, v šoli tepejo in zapirajo in to samo radi medsebojnega slovenskega občevarjanja. Dne 11. t. m. so priredili otroci nemške šole pri Skorčiču veselico ob sklepu šolskega leta, kjer so morali otroci slovenskih starišev nekaterim vsenemškim kričanjem v Ormožu na ljubo igrati neko nemško igro in peti izdajalske, protiaustrijske pesmi, v katerih se je na najpodejli način zaničevalo slovensko narodnost in povzdigovalo nemštvo, ormoški nemški kramarji in škrici pa so si od veselja meli roke, ko so videli, kake uspehe so s pomočjo šidmarke in šulferajna dosegli s slovenskimi otroci slovenskih starišev. Nočemo trditi, da se ormoški Slovenci ne trudijo za probujo okolice, vendar po našem mnenju še vse premalo. Saj vidimo, kake so razmere v okolici, kar se tiče šolstva. Mi danes nujno pozivamo slovenske vodilne kroge v Ormožu, naj začnejo sistematično in z najradikaln. sredstvi proti napredujočemu potujočevanju okolice delovati, če hočemo obdržati svoje postojanke, katere že danes imamo. Treba začeti s podrobnim izobraževalnim delom že pri mladini in že sedaj začeti misliti na agitacijo za slovensko šolo, katera se mora izvesti že letos, če ne s popolnim vspehom, nekaj ga bo gotovo. Toda o sredstvih in načinu spregovorimo o priliki.

**Iz Središča.** V predzadnji številki Vašega cenjenega lista čitamo zahvalo našega šolskega vodstva vsem, ki so pripomogli k lepo uspeli »Vrazovi slavnosti«. Komu pa gre praznoprav zahvala za to res krasno prireditev? Gotovo v prvi vrsti dičnemu šolskemu vodju g. A. Kosiju, potem učiteljstvu, posebno g. J. Najžerju! Le po zaslugi izbornih naših učiteljskih močij, po njih nesebič-

## LISTEK.

### Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

70

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Pred besednim portalom je stal hišnik v praznični obleki, gladko obrbit, z levico je gladil mogočne, sive brke, desnico je imel pripravljeno, da bi odpiral svatom vozove. Sedaj je priskočil, kljuke so zaškripale, svatje so izstopali.

Gospod stavbenik Bečka je bil že zdolaj, da bi zopet uredil spreved, ki je moral iti v prvo nadstropje. Najprej par novoporočencev, potem drug z Malko, za njim g. Hupner s Tončko, potem mati s starim gospodom Vejvaro, nato teta Urbanova z gospodom svetnikom — in dalje ostali, kakor so spadali po stopnji sorodništva ali imenitnosti.

Gospod Bečka je še naročil, naj ostaneta tu dva izvoščka za potrebo, odkazal je ostalim napitnino in spreved je stopal gori po širokih stopnjicah, slavnostno, molče. In ta slavnostni molk je še povečal šum atlasovih in grogrenovih oblek, ki so se lile gori, gori, gori.

Vstopali so naravnost v manjšo dvorano, krasno razsvetljeno, v katere sredi je stala dolga, široka miza, napravljena iz miz, počez postavljenih, pokrita z belim prtom, s svetlikajočimi se, trojnimi krožniki, okoli katerih je bila garnitura osnaženega namiznega orodja, iskrecih se kozarcev in kristalnih čašic in drugih, zelenkaste barve, na mizi sklede s kompotom in solatami, na sredi mize velik šo-

žicama, starejšim gospodom so pomagali natakariji, gospodje so odložili površnike.

Vrli gospod Vacek je takoj spoznal s svojim izkušenim očesom, kdo je v tej množici mati, priskočil je in vprašal vljudno, ali se »cenjeni« prej odpočijejo in oddahnejo.

»Počakamo«, je odgovorila gospa kar najvljudneje, »počakamo, da pride moj soprog — vstavil se je doma...«

Navadno je rekla gospa Kondelikova »naš« all »mož«, v navadnem življenju. Danes, na tak slavnosten dan, se je izrazila slavnostno: soprog.

»Prosim!« se je poklonil gostilničar.

V dvorani je bilo sicer zakurjeno, toda kakor vselej, je vel po prostoru gotov hlad. Nihče ni vedel, kdo naj začne in kaj naj pove, nihče si ni upal prvi sesti, nihče ni spregovoril glasne besede.

Sreča, da je bil tu gospod stavbenik Bečka. — Konferiral je že z restavraterjem, menil se je o neki stvari, gostilničar je prikimal in se smehljaj, zgrabil je eno izmed steklenic, ročno odmašil zamašek, pomignil natakarijem, ki so zgrabili male kelihe in mu jih podajali. In gospod Vacek je nalival. Gospod stavbenik Bečka je prijel cinasti krožnik s polnimi kelihi in jih je prinesel svatom.

»Velecenjeni, ne zato, ker je listopad, ampak sploh po starem, hvalevrednem običaju, kakor to delajo posebno na Ruskem, in ker nimamo vodke, blagovolite poseči po konjaku. To pogreje, stopi led in pripravi želodec za dobro jed. Na zdar!«

Podal je Vejvari, nevesti — vsem po vrsti, poslednji kozarček je čakal njega. Gospod Bečka se je poklonil novoporočencema in je vesel vzkliknil: »Naj živita!« in je izpraznil mali kelihi. Vsi so sledili njegovemu vzgledu, tudi teta Urbanova. Toda

nem in vsestranskem delovanju je središča nar. šola dosegla ta višek, da je lahko vzgled drugim nar. šolam. Ponaša se lahko ne samo z najboljšimi uspehi v učnih predmetih, temveč vzgojuje tudi našo mladino v gospodarskih in v obče narodno-kulturnih zadevah.

Vrnilo se k zadnji slavnosti, ki jo je priredila središka 6. razrednica v spomin stoletnice pesnika Stanka Vraza. Že nastop naših malih je moral ganiti vsakogar in mu s ponosom napolniti srce, ko je gledal te nedolžne obraze z ognjem odločnosti in veselja v očeh in sigurnim nastopom brez vsake bojazni in treme. Ipavčeva „Molitev“, dvoglasni, in od g. Kosija prirejeni „Moja doma“ triglasni zbor s spremljevanjem harmonija so izzvali obilo priznanja od vsega občinstva. Le v njemu lastnih poljudnih besedah je opisal g. učitelj A. Kosi v slavnostnem govoru velikega Ilirca, slavčeka Slov. goric, našega Stanka iz Cerovca. Orisal nam je njegovo trnjevo pot življenja in z izbranimi citati pokazal njegovo ljubezen do rodne grude, njegovo stremljenje povzdigniti svoj narod. Akoravno oddaljen od doma, delujoč v Zagrebu in pesnikujoč v drugem jeziku, je ostal tudi naš. Od Vraza samega spisana alegorija: O človeku, ki je padel v vodo, in ki jo je izborno podala dotična učenka, je res popolno zaključila govor in prvi del sporeda.

Najlepša točka celega sporeda pa je bil gotovo igrokaz z živo sliko: Slava Stanku Vrazu, ki sta jo priredila g. J. Najžer in A. Kosi. Učenci se iz šole grede pregovarjajo o pripovedovanju in razlagi g. učitelja o Stanku Vrazu. Ne morejo pojmiti, zakaj je šel med Hrvate in zakaj ni pesnil v našem jeziku. Tega jim tudi ne more pojasniti mlad Hrvat, ki jim pride v lepi hrvaški noši nasproti in vname se prepri, je li Stanko naš ali ne. Na vrhuncu prepira se jim prikaže Stankova rojenica, ki jim razloži, da je Vraz istotako Slovenec, kakor Hrvat. Le ker je ona zastopala svojo sestro-rojenico slovensko, vlival je Stanko svoje slovenske čute v hrvaško posodo. Na željo učencev se jim prikaže naenkrat krasna slika: Stanko Vraz obdan od Slovencev in Hrvatov v narodnih nošah in nad njim plavata angelja z lovorjevim vencem. Vsi smo bili očarani od krasno sestavljene slike.

Vsa čast prirediteljema in toplo priporočamo ista tudi drugim šolam.

Omenimo še, da je v prijaznem pismu obljubil v imenu Slov. Maticе g. prof. dr. Ilešič 10 knjig za slavnost zaslužnim učencem.

## Politična kronika.

### LEX PEREK NA HRVAŠKEM.

Madžarske šole, katere je ustanovilo madžarizacijsko šolsko društvo »Julian« na Hrvaškem in v Slavoniji, je zadel hud udarec. Kakor naš »Schulverein« tako so bili tudi pri »Julianu« navajeni, da so natlačili v svoje zasebne ljudske šole vse polno hrvaških in srbskih otrok, da bi jih potem pomadžarili. Zlasti se je dobro godilo tem šolam pod Rauchovim režimom. Sedaj pa je pod baronom Tomašičem postalo drugače. Madžarskim šolam se sicer ne delajo težave — a dr. Tomašič je odredil, da se smejo v madžarske šole sprejemati samo taki otroci, ki so zmožni madžarskega jezika. To je seveda zelo razjarilo madžarone na Hrvaškem in Madžare v Budimpešti. List »Egyetértés« poziva Khuena, naj razveljavi Tomašičevo odredbo in »napravi na Hrvaškem red«. To bo si pa grof Khuen poprej natančno premislil...

strašno se ji je zaletelo, zakašljala je, zardela po obrazu, oči so se ji zalile s solzami, stegnila je roko z izpraznjenim kozarcem in je vzkliknila vsa prestrašena:

»Za božjo voljo! Kaj pa ste mi dali! To reže kakor strup!«

»To zdrorovo!« se je smejal gospod Bečka. — »Vsaka žila pravi: daj malo! Saj se boste že še privadili, milostljiva! To je najboljši medikament proti influenci.«

»Pojdite, pojdite z vašo influenco!« se je kujala komično teta Urbanova. »To najmanj potrebujemo!« Stari gospod Vejvara se je sklonil k hčeri in je rekel natihome:

»Pozor, punca, počasi! Ta velja najmanj štiri goldinarje!«

S to prvo zdravico in glavno s kašljem tete Urbanove je bil led predrt, družba je začela govoriti. Prve glasne besede so sicer še našle odmev v dvorani, toda počasi so se vsi oglasili. Tvorili so skupine dveh, treh, posamezniki so odstopili in so se zbrali drugje, gospod stavbenik Bečka je prišel k vsakemu s kako novico in ko je obšel celo družbo, se je vrnil nazaj k steklenici s konjakom in je vnovič nalil. To prilikó je porabil Slaviček, prihitel je in nastavil tudi svojo čašico.

»Le pijte, mladenič, le pijte«, ga je vzpodbudil gospod Bečka. »To je plačano in je prav dobro. Veste, dobi se tudi konjak z zvezdicami, oni dan me je povabil na takega neki kamnosek — dela mi portale — na etiketi same zvezdice, okoli in okoli sama žica kakor tinktura za madeže. Tale je dober, tega se držite...«

Gospod Bečka je bil izvedenec in Slaviček je sklenil, da se bo danes držal ne samo tega konjaka, ampak tudi gospoda Bečke sploh. Od tega se člo-

### DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Petstoletnica bitke pri Grunwaldu, slavne poljske zmage nad nemškim viteškim redom je danes, 14. julija. V Krakovem se bodo ob tej priliki vršile velike slavnosti, katerih se udeležijo tudi zastopniki vseh Jugoslovancev in celo — Madžari. O poteku slavnosti bomo kratko poročali.

Avstrijski prestolonaslednik v Cetinju in srbski na Dunaju. Zagrebški »Obzor« je poročal, da pričakujejo v Cetinju ob priliki jubilejnih slavnosti avstr. prestolonaslednika Franca Ferdinanda: »N. Freie Presse« sinoči to vest dementira. — Belgrajski »Dnevni list« poroča, da bo šel srbski prestolonaslednik jeseni na Dunaj, kjer bo častital cesarju Francu Jožefu k 80letnici.

Grška se pripravlja na vojno? Petrogradski ruski listi prinašajo senzacionalna poročila o vojnih pripravah Grške. Po dnevu in po noči se spravlja orožje na mejo. Bojkot turškega blaga je splošen. Pa tudi Turčija se pripravlja energično za vojno, v kateri se bo odločila usoda Krete.

Boromejeva enciklika na Avstrijsko-Oggerskem. Madžarski škof v Kaloči izjavlja, da je encikliko dal natisniti samo v latinskem jeziku — a to že poprej ko je izbruhnil znani prepri med papežem in Nemčijo. Mož je mnenja, da je duhovniki niti ne razumejo... Na Avstrijskem je prvi priobčil encikliko dunajski pomožni škof dr. Nagl in sicer v latinskem jeziku.

## Štajerske novice.

Celjski sokolski zlet dne 14. avgusta 1910. — Meseca avgusta se bo vršila v Gaberju, pred vrati nemškega Celja, velika in pomembna narodna slavnost, ki zasluži pozornost cele Slovenije. Ne le, da se bodo takrat zbrali čili naši sokoli iz vseh slovenskih zemelj, da proslavijo z bratskim društvom celjskim »Sokolom« otvoritev krasnega »Sokolskega doma« v Gaberju pri Celju, isti dan se bode zbralo tudi na »vročih celjskih tleh« na tisoče slovenskega ljudstva, da manifestira za slovenski značaj celjske okolice in dokaže, da imamo brezpogojno domovinsko pravico tudi v mestu. Ne moremo tu naštevati žrtev in težav celjskega »Sokola« in vsega celjskega slovenstva s stavbo »Sokolskega doma«; ali danes nam utripa srce veselja in ponosa, ko gledamo lepo, praktično urejeno poslopje, pomnik slovenstva v Gaberju. Vabimo torej vse Slovence na slavo, ki se bo vršila v nedeljo dne 14. avgusta 1910 v Gaberju pri Celju. Sokolskega zleta se udeležijo poleg slovenskih tudi hrvaški, srbski in češki sokoli. Ves prostrani vrt »Sokolskega doma« se bode isti dan spremenil v veliko zabavališče, kjer bomo drugim gostom in prijateljem po možnosti postregli. Javna telovadba se vrši blizu »Sokolskega doma« na posebej za to prirejenem telovadišču. Slavnost obeta biti ena največjih, kar jih je sploh kdaj videlo slovensko Celje in se delajo za njo že velikanske priprave. Kdor torej le more, naj pohiti dne 14. avg. v Celje, posebno, ker je v ponedeljek dne 15. avgusta tudi praznik. 14. avgust bodi praznik cele Slovenije!

V vse celjske in okoliške Slovenke brez razlike stanu in starosti najuljudnejše prosimo, da pridejo jutri, v petek zvečer ob 8. uri v celjsko čitalnico, kjer bode razgovor o veliki sokolski veselici v Gaberju. Stvar je nujna in potrebna, zato prosimo polnoštevilne udeležbe.

Poziv c. kr. finančnemu ravnatelstvu v Gradcu. — Ob priliki nemškónacionalne slavnosti »Sonnenwendfeier« v Konjicah je držal slavnostni govor c. kr. davčni asistent Macotter, udrihal z izdajalnimi besedami po Slovincih ter se je med drugim tudi

sledeče izrazil: Geehrtes deutsches Volk! Mit der Hilfe unserer treuen Heimatsbrüder in Deutschland werden wir unseren Feind, der immer höher emporsteigt, vernichten.« Tako smejo torej govoriti nemški c. kr. uradniki na Avstrijskem, in se jim ne zgodi nič! Kaj bi se zgodilo slov. uradnikom za take besede, nam ni treba pisati, ker imamo brez števila dokazov. Kakšne privilegije imajo nemško-nacionalni uradniki, se razvidi tudi z tega, da nosijo nacionalne znake v uradu in s tem izzivajo mirne Slovence. Na ulicah tulijo po noči kakor lačni volkovi in možiček, ki pri vsakem malem kriku kakega Slovence položi roko na ramo »v imenu postave«, se med divjanjem teh nemških izzivačev skrjuje. To se godi v Konjicah, v sredini samo slovenskega okraja. Posebno dobro se izkažejo pri izzivanju Slovencev davčni oskrbnik Weseuschegg in asistent Macotter. — Pozivljemo torej c. kr. finančno ravnatelstvo v Gradcu, da napravi enkrat konec tem svinjarijam, ki se godijo pri davčnem uradu v Konjicah, sicer bi morali nehoti zgubiti vsako zaupanje do uradov.

Iz Zgornje Poljskave. Pri naši šoli vladajo zelo čudne razmere. Učiteljsko mesto je razpisano dve leti in trikrat so se že oglasile kompetentije, ali okr. šolski svet je imel vedno kak izgovor, kakor, da je premalo prošnje itd. Imel je seveda druge vzroke. Bistriški posilince nam hočejo na vsak način postaviti nemško učiteljico Fekonja, ki še ne mara slovensko govoriti. Dasi se občine protivijo in je omenjena morala že enkrat kot provizorična učiteljica našo šolo zapustiti, se vendar v zadnjem času zopet potegujejo Slovenjebistričani za njo. Sicer dobro vedo, da so se naše občine pritožile že celo na dež. šolski svet, katerega so svarile pred tem, da bi se nam usiljevalo popolnoma neprikljubljeno učiteljico. Kaj pa je nemškemu okr. šolskemu svetu in vladnemu zastopniku, okr. šolskemu nadzorniku za težnje »neumnih slovenskih kmetov«. Mi opozarjamo še v zadnji uri, da se naj ne igrajo z razburjenim ljudstvom in jih za to tudi prosimo v imenu človekoljubnosti. Po našem mnenju pač ima šola le namen vzgojevati otroke ter iz njih vstvariti koristne ude človeške družbe in ne mogoče potepače ter kandidate za vešala.

Na veselici Ciril in Metodove podružnice za Gaberje, ki se je vršila to nedeljo v »Skalni kleti« sta se zgubila 2 nova klobuka, oziroma eden pomotoma zamenjal. Isti naj se blagovolijo vrniti, oziroma zamenjati v »Skalni kleti«.

v Čebelarstva podružnica za Celje in okolice izreka tem potom slavnemu okrajnemu zastopu na Vranskem za podeljeno podporo v znesku 20 kron iskreno zahvalo.

v Občni zbor »Slov. trg. društva v Celju« se vrši v nedeljo dne 31. julija t. l. ob pol 4. uri popoldne v mali dvorani »Narodnega doma« v Celju z sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih pregledovalcev. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. Člani društva se prosijo za polnoštevilno udeležbo. Odbor.

v V Laškem trgu namerava kupiti električno centralo industrijalec Oto Withalm.

Na hrastniški postaji je bila v nedeljo večer zopet zbrana vsa tuk. nemškutarska šolruga, na čelu ji oba nemška učitelja, ki sta zlasti izbornó hajlala ter žvižgala. Neka deklica, ki obiskuje nemško šolo, je namreč pravila doma, da ni za povedati kako so »lehrar« žvižgali in »apili... Isti dan je bila napadena neka gospa od treh

vek kaj nauči — in maršikaj z njim užije!

Minute so potekale, minilo je že četrto ure, mojster Kondelik se ni pojavil. Prvi je bil stari gospod Vejvara, ki je polagoma in po vseh mogočih ovinkih prišel k sinu, sklonil se je k njemu in mu zašepetal:

»Fran, kje pa je gospod tast?«

Pri moji veri, šele sedaj je Vejvara opazil, da manjka tu ena izmed glavnih oseb. Premotril je družbo še enkrat — očeta Kondelika nikjer.

Pustil je očeta in nevesto in je šel po prstih h gospej Kondelikovi:

»Mamica«, je vprašal z zamolklim glasom, »kje pa je gospod tast?«

»Domov je šel«, mu je zašepetala gospa na uho, »da obleče drugo suknjo. Toda sedaj bi bil že lahko tu...«

In je skrbče pogledala na uro. Bilo je pet.

Poteklo je zopet četrto ure in sedaj se je približal Vejvari gospod svetnik Vonasek:

»Kolega, kje pa imate tasta? Ali se mu ni kaj pripetilo?«

Vejvara se je ozrl, ves zastrašen. Res — nato niti pomislil ni, da bi se mu lahko namreč kaj zgodilo. In zopet je šel h gospej Kondelikovi:

»Mamica — kje pa je pravzaprav oče? Da se mu ne bi kaj zgodilo...«

Gospa Kondelikova se je stresla. Še tega bi manjkalo. Res, čudno je, da se toliko časa mudi. Sedaj je pol ure — predno so prišli sem, je poteklo tudi nekaj časa, pravzaprav bi bil lahko tu še prej nego oni sami — kje je — zakaj ga ni? Danes, ko je vsaka minuta dragocena, pa se tako mudi!

»Le pojdi k Pepici, Fran«, je odgovorila zamišljeno Vejvari, »oče mora biti zdajzdaj tu...«

Ko se je Vejvara oddaljil, se je polastila gospe

Kondelikove naenkrat tesnoba. Ne, dalj časa ne sme čakati. Odločila se je. Hitela je v garderobo, ogrnila si plašč in že je odprla vrata, ko jo je nekdo prijel za roko. Bil je Vejvara.

»Kam pa greste, mamica«, je vprašal boječe.

»Pojdem po očeta — takoj pridem nazaj«, je hitro odgovorila. »Morda ne more v omaro, kjer je obleka — morda ne more najti ključa...«

»Potem pa pojdem jaz tja!« jo je zadrževal Vejvara.

»Kaj ti ne pride na misel, Fran! Ti moraš ostati pri nevesti. Le nikakega hrupa — takoj se povrnem z njim.«

Iztrgala se je ženinu in je odhitela po stopnjicah. Hitela je zato tako, ker ni imela čiste vesti. — Morda je res kam vtaknila ključ od omare...!

Čez nekaj časa je drčal voz v Ječno ulico kakor grom, čez pet minut se je vstavil pred hišo — in glej, tu stoji tudi izvošček gospoda Kondelika. Mojster je torej doma — zastoj se trudi odpreti omaro!

Gospej Kondelikovi je tolklo srce, ko je stopala po stopnjicah. Lepo pridigo bo slišala od njega za svoj ženski red! Čeprav — samo da ga pripelje v Besedo.

Prilezla je v tretje nadstropje, komaj je čutila noge, oddahnila se je in je šla k stanovanju. Vstopila je v kuhinjo — tiho. Skoro groza jo je obšla. Ko bi kdo Kondelika napadel, umoril — oropal —

Šla je po temni kuhinji, pritisnila za ključko, odprla sobna vrata, vstopila —

Mojster je sedel pri mizi, glavo vprto v dlani in je gledal v svetiljko. Kakor da ne bi slišal, da so se odprla vrata. Kakor da bi bil »mesečen« — je pravila pozneje gospa Kondelikova teti Urbanovi.

»Kondelik!« je vzkliknila gospa.

Dalje prihodnjic.

tovarniških delavcev (menda turnarjev), ko se je vračala iz dolske veselice.

# Zaplenjeno!

**Iz Trbovelj.** Na čast sv. Cirilu in Metodu je priredila »Dekliška zveza« in tel. odsek Orel po dom. »Čuk« v nedeljo 17. t. m. veselico z govorom o bratih sv. C. in M. in njunem delovanju. Trboveljčani bi se udeležili te veselice ne glede na klerikalno prireditelj, ako bi ne bila le samo na »čast« sv. C. in M., ampak tudi v korist družbi sv. C. in M. Tista »čast« in sv. Ciril in Metod sta samo pesek v oči. Koliko jim je mar za solunska brata in njuno prosvetno delovanje svedoči govor, sestavljeni v Mariboru (ker so vsi jednaki) — v katerih se hvalijo in zagovarjajo nemški škofje, največji preganjalci svetih bratov. Od te »časti« bodeta imela sv. Ciril in Metod ter družba prokleto malo in bogve v katero malho in za kakšne namene bode šel čisti dobiček. Zato naj se ne da nobeden Trbovelčan premetiti in naj raje pošlje tiste kronce naravnost družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano, ali naj jih vrže v naše nabiralnike. Gospodje, mi se poznamo po knjižih. Nas ne bodete vlekli za nos, kakor vlečete drugje svoje pohlevne backe.

**Iz Konjic.** Na predvečer blagovestnikov sv. Cirila in Metoda se je žgal velik kres z umetnim ognjem, ki se je videl na daleč okolu, pričujoč, da biva v trgu še vedno veliko število zavednih Slovencev — vkljub temu, da so Konjice razvpite kot popolnoma nemške. Ta kres je tukajšnje posili-Nemce tako razburil, da so dne 9. t. m. slavili »Sonnwendfeier«, ki se samoobsebi umevno ni vršil brez običajnega hajljanja in vpitja. Umljivo pa ni nastopanje tukajšnjih nemških(?) uradnikov, n. pr. c. kr. davčnega asistenta Makotterja, ki je imel pri ognju slavnostni govor, v kojem je pozival Nemce k najsrditeljšemu boju proti Slovincem. Radovedni smo, kaj bi se ne ukrenili naši posili-Nemci, ako bi kak slovenski c. kr. uradnik tako nastopal, in kaj misli c. kr. finančna direkcija ukreniti, da se to v bodoče več ne zgodi. Žalibog imamo konjiški Slovenci nerazumljivo potpekljivost napram Nemcem, o koji lahko pričuje c. kr. sodnik Röger. Ima že toliko in toliko grehov na svoji vesti, da se kar čudimo, da si še upa na svetlo — a vendar še izziva pri vsaki priliki na eden ali drugi način (različni slučaji na razpolago). Zatrjujemo mu pa, da mu bodedo od sedaj naprej zelo na prste gledali, in če se zopet le v najmanjši stvari pregreši — celo zadevo objavili — vse slučaje, o kojih se mu še niti ne sanja, da vemo za nje in ki se ne strinjajo s častjo c. kr. sodnika, posebno, ker bi nam bilo jako žal, če bi dobila slovenska Vipava takega moža za okrajnega sodnika. Čudimo se tudi našemu okrajnemu sodniku, kojega do sedaj še kot nepristranskega poznamo, da dopušča tako postopanje od strani svojega uradnika. Toliko za danes.

**Vprašanje na udeležnike učiteljske konference** pol. okr. Maribor na dan 2. julija 1910. Je-li res, da se je g. Voduschek, nadučitelj na slovenski šoli v Sp. Poljskavi izrazil proti nekaterim slovenskim kolegom učiteljem, ki so mu rekli, naj referira slovenski: Wegen ein Paar dahergelaufenen Krainer, werde ich nicht krainerisch reden lernen. Če je to res, kaj so dotični na to dejali, oziroma šolski nadzornik?

**V Zrela ptičica.** V Ptuj so zaprli 22 letno Amalijo Podhostnik od Sv. Barbare, katera je še le 11. junija odsedela 7 mesečno ječo v Celju. Od tedaj je hodila brez dela po Ptuj in okolici in je izvršila več tatvin in goljufij.

**V uradna učiteljska konferenca za okraja Gornji grad in Vransko** je v soboto, dne 9. tm. soglasno z velikim navdušenjem sprejela resolucijo, da bi bil v bodoče poslovni jezik konference slovenski ter bi se pisali vsi konferenčni in nadzorstveni zapisniki v slovenskem jeziku. Obljubljeno nam je daljše poročilo o tej učiteljski skupščini.

**V Iz Hoč pri Mariboru** poročajo graškim listom o nevihti v pondeljek popoldne: »Grmelo je grozno in vsak trenutek je kje udarila strela, ponajveč v drevesa. Na državni cesti proti Mariboru je strela razčesala več brzojavnih drogov, tako da je bila brzojavna zveza pretrgana. V Zg. Hočah so se nabrale velike množine vode, ki so naenkrat preplavile Sp. Hoče. Med potjo so poškodovane vse poti in ceste, polja in travniki so popolnoma preplavljeni. V Hočah je ravno minil poduk, bilo je ob 3. uri pop. Naenkrat pa se je vrt pred šolo napolnil z vodo in otroci niso mogli iz poslopja. Morali so jih odrasli nositi čez mlako. V cerkvi je nastopila voda poldrugi meter visoko in poškodovala silno notranjo opravo. Te dni ne bo v njej maše; vodo bodo morali odpraviti z sesaljkami in še potem bode stalo popravilo mnogo truda in denarja.

**Iz Ormoža.** V nedeljo dne 10. t. m. sta se vršili pri najlepšem vremenu koncert in veselica ormoške Čitalnice v vseh prostorih in na obširnem vrtu tega društva. Čisti dobiček je bil namenjen družbi sv. C. in M. Isti presega gotovo vse naše nade, številke pa nam vsled neskljenjenih računov še niso znane. Ormoški pevski zbor, pomnožen z zunanjimi močmi, je zapel pod spretnim vodstvom g. Domicijana Serajnika par moških in mešanih zborov. Druge točke je izpolnila središka narodna godba pod spretnim vodstvom g. Franca Serajnika. Še med oficijelnim sporedom je pozdravil predsednik čitalnice dr. Gvidon Sernek pred vsem brate Hrvate iz Varaždina, Križevljane in Vinice, nadalje goste iz Maribora, Ptuja, Ljutomer in Št. Ilja in mnogobrojne goste iz ormoškega okraja. Na ta pozdrav je odgovoril podstarosta varaždinskega Sokola dr. Stanjkovič. Po koncertu se je vršila velika ljudska veselica. Gostje in domačini so se kar gnetli okoli šotorov, v katerih so naše dame prodajale najraznovrstnejše stvari vprid družbi sv. Cirila in Metoda. Načelnice posameznih šotorov so bile ga. dr. Omulečva, ga. dr. Kristanova, ga. Rosinova in gdč. Forbelsky. Načelnik vinskega šotora je bil g. Ciril Geršak, izvrstno delniško termalno pivo je točila gospa Gomzi. Zvečer je zažarel veselilni prostor v stoterih lampijonih. Naša mladina se je vrtela v živahnem plesu, središka godba je igrala neumorno pozno v noč in dražila rahločutne živce Ormožanov...

**Od Sv. Miklavža pri Ormožu.** Dne 3. t. m. je priredil »Murski Sokol« pešizlet k Sv. Miklavžu. Bila je dobra misel, da seznanimo naše ljudstvo s sokolskimi idejami! Da je bilo tudi zanimanje ljudstva veliko, pokazala je krasna udeležba prostega ljudstva. Posetili so nas tudi Ormožani v častnem številu, Ljutomeržani, Središčani, Bolfenčani in tudi Svetinje in Runeč sta bila zastopana. Vsi so z zanimanjem sledili prostim vajam in vajam na orodju, koje so vrli telovadci pod vodstvom brata Stajnika izvajali z veliko spretnostjo in točnostjo. Da so častno rešili svojo nalogo, so pričali krepki nazdar-klici in burno odobravanje. Posamezne točke je spremljala središka narodna godba pod spretnim vodstvom g. Serajnika. Po javnem nastopu se je razvila prosta zabava pri g. Simoniču. Srečolov je razveselil marsikoga z lepim dobičkim, mladina pa se je zabavala s konfeti, korijandoli i. dr. Brat Muršec je »licetiral« kokota dobrega plemena za uboge šolarje pri sv. Miklavžu. Dosegel je lepo svoto 21 K 81 vin., ki se je izročila svojemu namenu. Hvala mu! Starosta g. dr. Chloupek je nato razložil zbranemu ljudstvu pomen sokolstva in navduševal za sokolske ideje. Vmes je svirala že omenjena narodna godba lepe slovenske oz. slovanske komade. — K dobri volji je mnogo pripomogel gostilničar g. Simonič, ki je skrbel za izvršten prigrizek in dobro pijačo. Škoda, da je nestalno vreme prehitro pregnalo drage nam goste. »Murskemu Sokolu« pa, ki nam je napravil prijetne urice, kličemo krepki »Nazdar!« in želimo, da nas kmalu zopet poseti.

**»Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju«** je razdelilo to šolsko leto čez 10.000 K podpor, prejelo je pa v istem času samo 7687 K. Društvo stoji neposredno pred dejstvom, da v prihodnjem šolskem letu ne bo moglo deliti sploh nobenih podpor, ako naše slovensko občinstvo ne pride na pomoč z novimi darovi. Društvo je v tem letu več izdalo kakor prejelo, zanašajoč se, da se bo na razposlane prošnje in večkratne pozive v listih odzvalo veliko več dobrotnikov. Prosimo torej nujne pomoči!

## Druge slov. dežele.

**Otvoritev Aljažvega doma v Vratih** se vrši v nedeljo dne 17. julija. Slovensko planinsko društvo je postavilo res pravi turistovski hotel v interesantnem sklepu doline in je opremilo novo stavbo z vsemi udobnostmi, tako da je novi Aljažev dom gotovo najlepši turistovski hotel, ki ga imamo v južnih Alpah. Res vredno si je ogledati znamenito stavbo, ki bode v nedeljo izročena prometu. Postavitev Aljažvega doma pomenja naravnost višek delovanja Slovenskega planinskega društva in zato se je nadejati, da se udeležijo vsi prijatelji slovenske turistične slavnostne otvoritve. Pripravilo se je vse za najizdatnejšo preskrbo z izbornim vinom in pivom, toplimi pijačami ter gorkimi in mrzlimi jestvinami in v novih prostorih se da tudi udobno prenočevati 50 oseb). Tistim, ki si hočejo divno okolico ogledati, se vsled tega priporoča, da dosepejo v Vrata že v soboto zvečer in v novem domu prenoče. Slavnost se prične ob pol 12. uri. Vršijo se najprej maša z blagoslovljenjem, potem slavnostna otvoritev in različni pozdravi, potem pa neprisiljena planinska veselica. Izletniki dojdejo pravočasno k otvoritvi še tudi z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40 zjutraj, kajti od Mojstrane do Aljažvega doma je le daljave dve in pol do tri ure. Povrnejo se izletniki najbolje z zvečernim vlakom, ki prihaja v Ljubljano po 11. uri zvečer. Na veselo svidenje v Vratih!

**Vreme.** 13. julij je bil vsaj na Kranjskem zopet poln Medardovih muh. Južni vetrovi so prinesli vsaki hip dežja, po več krajih tudi manjše nevihte in nalive. — 14. julij kaže za severozapadne kraje izboljšanje, a za jugovzhodne in deloma tudi vzhodne kraje lokalne nevihte, ki bodo, če se ta prognoza vresniči, zadele tudi sosednjo Štajersko. Daljnim jugu- in severozapadnim krajem

pa se obetajo viharji v večjem obsegu, ob obmorskih krajih tudi pojavi potresnega nemirja. — 15. julij prinese splošno vremensko izboljšanje, toda le v slučaju, če se bo 14. julij iznebil zastankov vlage 13. julija. Drugače bo pa 15. julij ponekod pošteno zaropotal. To se sicer čuje malo čudno, pa letošnje vreme pri vsej svoji muhavosti ima vsaj to edino doslednost. Kot splošno pravilo pa velja: Ugodno vreme ne glede na to prognozo nam prinese le severni vetrovi, ali vsaj konstanten vzhodnik.

**Odlikovani duhovnik.** Cesar je odlikoval kanonika - župnika Broža v Ogulinu z vitežkim križem Fran-Josipovega reda. Brož je vzor-duhovnika, miroljuben, ter prijatelj Ciril-Metodove družbe in Sokolstva.

**Hrvatski učitelji iz Istre** imajo 20. t. m. svoje zborovanje v Trstu.

**Nova Ciril-Metodova podružnica** se je osnovala v Barkovljah pri Trstu.

**Občinski italijanski gimnazij v Pulji** poddržavljen. To naznanilo je dobil te dni z Dunaja puljski župan. Tako bo imelo 100.000 istrskih Italijanov dve državni gimnaziji in eno deželno realno gimnazijo. Pa še bodo kričali, da so zatirani in da se jim godi krivica. »Polaer Tagblatt« pa poroča, da je bil občinski gimnazij podržavljen le pod pogojem, da pride hrvatska šola v Pulji v deželno oskrbo. Ta pogoj sta sprejela tudi deželni glavar dr. Rizzi ter puljski župan dr. Vareton.

**Električna železnica na Sv. Višarje.** Železniško ministerstvo je podelilo bankirju Hyrenbachu v Beljaku in mestnemu stavbinskemu mojstru Al. Poltniku v Beljaku dovoljenje za tehnična predela za železnico nižje vrste z električnim obratom od vasi Žabnice na Sv. Višarje.

**Pri grunewaldskih slavnostih v Krakovu** bodo zastopali Ljubljano župan Hribar, dalje dr. Tavčar, dr. Triller in Janko vitez Bleiweis. Deputacija položi srebrn lipov venec na spomenik zmagovalca pri Grunewaldu kralja Vladislava II. Jagiela in venec na spomenik največjega poljskega pesnika Mickiewicza.

**Premembe pri državni železnici.** Jakob Borko, asistent pri prometnem uradu v Beljaku, je prestavljen k ravnateljstvu, oddelek 7; Ignacij Gomilšak, uradniški aspirant pri vodstvu železniške kurilnice v Beljaku, v isti lastnosti v Št. Vid ob Glini; Roman Kolšek, oficijant pri oddelku ravnateljstva štev. 7, h kontrolnemu uradu.

**Glavna skupščina S. K. S. Z.** za vse slovenske pokrajine se vrši letos 21. t. m. v Ljubljani.

**Baron Albori na Gorenjskem.** V Poljčeh se je pripeljal na letovišče g. Šturma generalni nadzornik čet baron Albori, ter ostane tam par mesecev.

## Iz sodne dvorane.

**Izpred porote v Celju.** Včeraj v sredo 13. julija se je imela pred tukajšnjimi porotniki zagovarjati Antonija Inkret iz Kostivnice, ker je zadavila 15. maja otroka, kateri se je porodil in ga zakopala v jamo v bližnjem gozdu. Kazen, ki jo je čakala v dobi od 10 do 20 let, ji je bila skoro neizogibna, kajti sama je svoje dejanje priznala. Mož, mlinar v Gradcu, jo je pred 4 leti poslal v Kostivnico k njenim ubožnim starišem, ker je stanovanje v Gradcu predrago. Antonija Inkret je vzela svoje 3 zakonske otroke iz Gradca s seboj in šla k ubogim starišem in je tam služila kot delavka vsakdanji kruh za sebe in svojo deco. Zapeljal jo je pa preteklo jesen nek hlapec in postala je noseča. V svoji nesreči si je kot dninarica vendar prislužila 13 K, da bi, če v posteljo pride, imela kak krajcar. Na binkošno nedeljo, ko so stariši odšli v cerkev, in je sama svinjam v kuhinji hrano pripravljala, so jo prijele porodne bolečine in počenila je na tla in porodila dečka. Kakor pravi, je bila tako duševno zmedena, da je še kljub temu svinjam hrano nesla v hlev. Ko je pa nazaj prišla v lopo, je vzela staro krilo, otroka zavila v krilo, stisnila za vrat in vzela motiko in otroka, ko je bil mrtev, v bližnji hosti pokopala. Obtoženka je vse to skesano priznala, menda še celo več, nego je bilo res, pravi pa, da je bila čisto zmešana vsled skrbi za bodočnost otroka in vsled sramote, da je kot omožena ženska dobila nezakonskega otroka in tudi zato, ker je bila pri porodu brez vsake pomoči, in tudi ker se je bala, da bodo stariši otroke zavrgli in da bode jih prevzela občina v oskrbo. Sodni dvor je zavrnil predlog zagovornika dr. Kukovca, naj se stavi na porotnike vprašanje, ali ni bila obtoženka vsled sramote in bede tako duševno zmedena, da ni vedela, kaj dela in da torej ni imela hudobnega namena, kateri je potreben pri hudodelstvu umora. Vendar so porotniki po dolgem vestnem posvetovanju z ozirom na vse okoliščnosti z 6 glasi proti 6 izrekli, da se Antonija Inkret ne more spoznati krive, da bi bila iz hudobije otroka umorila. Zato je bila Antonija Inkret proti pričakovanju popolnoma oproščena.

## Kaj bo z vremenom?

Taka in slična vprašanja se čujejo dan na dan, uro za uro po vseh naših krajih. Sigurnega odgovora na ta vprašanja nam ne ve povedati nobeden probikarjev, nobeden meteorologov, za vremenske preroke so prišli hudi časi. Dosedanje kot praktično merodajne teorije letos ne pridejo do veljave. Tudi vremenske opazovalnice bodisi glavne centrale, bodisi lokalne postojanke zadenejo v svojih prognozah narobe. Res, narobe je ves letošnji vremenski položaj. Edini sv. Medard je ostal pri svoji starodavni vplivni veljavi. Njegovo vremensko kraljestvo se je pričelo 8. junija in se bo končalo še le 17. oziroma 18. julija. Izvzemši nekaj krajev in nekaterih posameznih dni, je bil Medard dolgej dosleden. In če misli do konca ostati dosleden, nimamo še do 18. julija pričakovati stalno ugodnega vremena. Tej doslednosti se upira Falbova teorija, po kateri bi imeli že od 10. julija dalje do 20. julija lepo, stanovitno vreme. Toda kakor vse kaže, tudi ta teorija letos zelo šepa. Tudi stara, mnogo uvaževana teorija o luninem stanju je za letos izgubila svojo verodostojnost. Ta teorija se nanaša posebno na dva slučaja. Prvič pri luninem mlaju. Tu velja sledeči ključ: prima, secunda nihil; tertia aliquid, quarta qualis, tota lunatia talis. Ali po domače povedano: kakor je vreme prve tri dni po mlaju, je brezpomembno za vreme do prihodnjega mlaja. Tako pa kakor je vreme četrty dan po mlaju, ostane tudi ves čas dotičnega meseca. Zadnji mlaj je bil 6. julija, četrty dan, 10. julij je bilo po naših krajih razmeroma ugodno, lepo vreme. Toda že 11. in 12. julij sta bila večinoma deževna, ali vsaj jako nestanovitna. Drugi slučaj: Ako sta robova lune po mlaju obrnjena navzgor, je pričakovati lepega vremena po leti celo sušo. Če pa sta obrnjena navzdol, pomeni to slabo, deževno, nestanovitno vreme do konca lunine izpremembe. Tako pri predzadnjem kakor tudi pri zadnjem pojavu teh vremenskih znakov sta bila robova obrnjena navzgor, imeti bi torej morali prejšnji in ta mesec lepo vreme. Kako pa je bilo v resnici, to vemo, kako se sedaj nadaljuje, to tudi vemo; rado vedni smo tembolj, kako se bo do prihodnjega mlaja nadaljevalo in končalo.

Sicer pa so razni vnani vremenski proroki že pred začetkom leta prorovali hladno, deževno poletje. Tako je n. pr. je glasovita prorovalka de Thebes napovedala hladno, deževno poletje, mnogo viharjev ob srednje evropskem primorju, podmorskih potresov zlasti v Ameriki, ognjeniške izbruhe itd., obljubila pa nam je obilico dobrega vina v jeseni. S to obljubo pariške prerokinje naj se torej tolažijo naši vinogradniki. Zopet drugi preroki so obetali začetek poletja deževen in hladen, navrgli so zraven še obilo neviht in nalivov, a proti koncu poletja napovedujejo hudo vročino in sušo. Jesen pa pravijo, da bo zopet zelo deževna. Imeli smo že tudi tako vreme začetkom in sredi poletja, to je res: Razlika pa obstoji vendar v tem, da se je takrat ena ali druga praktičnih teorij obnesla, vedelo se je s precejšnjo gotovostjo vsaj za en dan vreme naprej, dočim letos nihče s popolno sigurnostjo po največkrat niti za uro naprej ne more konstatirati tako ali tako vreme. Že zadnjič sem omenil, da ta vremenski položaj odvisi od neznanih vnanih vplivov. Nekaj na naši stari materi zemlji ni v redu. Ali je ta nered odvisen le od nje, ali pa od njenih prastarih prvotnih sorodnih nebesnih teles, to je naloga, ki čaka rešitve. Mi pa smo še bolj rado vedni na rešitev vprašanja: Kaj bo z vremenom?

## Dnevna kronika.

**v Letoviščarji, kam greste v počitnicah?** Kdor misli iti na jug, naj ne polni žepov tujcem, ampak naj pojde v kraj, kjer je kopališče v slovenskih rokah. V Grljanu pri Trstu je slovenska hotelska družba kupila tamošnji hotel in velik del zemljišča. Kopališčnikom v Grljanu se nudi krasen senčni park ob gradu Miramar. V neposredni bližini Grljana je Trst, kamor se lahko pride vsak dan z železnico ali parnikom. Cene v Grljanu niso pretirane kakor n. pr. v Gradežu, kjer treba za sobo celo po 12 K na dan. Slovenski letoviščarji, idite v slovenska letovišča!

**Važna razsodba o domovinski pravici.** Upravno sodišče je pred kratkim razpravljalo o pritožbi graške mestne občine zaradi odločbe notranjega ministerstva. Nek gotov Jože Temel, ki je bil prej ogrski državljani, je 7. februarja 1902 dosegel avstrijsko državljanstvo, ker mu je občina Gösting dala zatrdilo, da ga sprejme v občinsko zvezo. 22. junija 1907 pa je bilo ravno deset let, odkar je Temel nastanjen v Gradcu. Občina Gösting je vsled tega posredovala pri graškem mestnem svetu, naj bi Temela sprejela v svojo občinsko zvezo. Mestni svet kakor tudi namestništvo je zavrglo prošnjo in pritožbo, češ, da mora vsakdo bivati deset let kot avstrijski državljani v dotični občini, ako hoče imeti pravico do uporabe § 2. dom. zak. Notranje ministerstvo je ugodilo občini Gösting, upravno sodišče pa je odbilo pritožbo graške občine.

**v Poletni dopusti domobranskega vojaštva.** Domobransko ministerstvo je odredilo za tekoče leto, naj politične oblasti doše prošnje za dopust vojakov ob času žetve takoj odpošljejo pristojnim vojaškim oblastem brez nadaljnjih poizvedovanj v presojo. To se je odredilo vsled tega, da bi se prošnje za dopust ob žetvi ne zavlačile, ker določila glede na tozadavne vojaške dopuste še niso splošno znane.

**v Slovanski narodnogospodarski kongres v Ljubljani.** Slovansko narodnogospodarsko društvo na Dunaju priredi s sodelovanjem glavnih osrednjih organizacij poljedeljskih, obrtnih in trgovskih iz vseh slovanskih dežel Avstrije dne 14. in 15. avgusta t. l. v Ljubljani (o priliki kongresa gasilcev) slovanski narodnogospodarski kongres. Ta kongres bode podlaga osnovanju trajnih gospodarskih stikov med slovanskimi avstrijskimi narodi. Pridno se dela, da bi prišlo na tem kongresu do ustanovitve državnih zvez, in sicer poljedelske zveze, obrtne in ev. tudi trgovinske. Iz slovanskih dežel prihajajoče prijave pričajo o razveseljivem zanimanju, ki ga je vzbujalo to početje k okrepčanju slovanske vzajemnosti v gospodarskem taboru. Vse potrebne informacije daje „Slovanska spoletnost narodohospodarska“ na Dunaju.

**v Predsednik „Jugoslavanske akademije znanosti in umetnosti“.** T. Smičiklas, je bil te dni odlikovan z znakom „za zasluge na polju znanosti in umetnosti“. „Mat. Slov.“ mu je ob tej priliki častitala ter prejela od njega tole zahvalo: „Na srdačno čestitku bratske „Mat. Slov.“ povodom moga odlikovanja po Njega veličanstvu čast mi je, da se najsrdčneje zahvalim. Želim svaku srečo i napredak „Slov. Matici“, koja upravo sada velikom energijom radi o jakoj zajednici izmed Slovenaca i Hrvata. Uz bratski pozdrav slavnom odboru ostajem Vaš drug i prijatelj“.

**v Avtomobilna poštna vožnja med Metliko in Karlovcem.** Kakor se poroča, je ogrska državna poštna uprava poizkušala te dni avtomobilno poštvo vožnjo med Metliko in Karlovcem.

**v „Ehrlich 606“.** V seji kraljeve akademije za zdravniško vedo v Turinu sta poročala zdravnik dr. Quarelli in dr. Micheli o izkušnjah z injekcijo preparata „Ehrlich 606“ pri luetičnih (sifilitičnih). Oba sta konstatirala, da se je v vsakem slučaju že po prvi injekciji pokazalo znatno pojevanje bolezni.

## Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

### IZ OGERSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

**Budimpešta, 14. julija:** Poslanska zbornica je nadaljevala adresno debato. Justhovec Tüdos je utemeljeval opravičenost težen neodvisne stranke in je izjavil, da se bode Ogerska le tedaj okrepila, ako bode v političnem in gospodarskem oziru popolnoma neodvisna. Kršč. socij. Giesswein je izjavil, da vsebuje vladna adresa v socijalnem oziru mnogo manj ko prestolni govor in se mora imenovati naravnost nazadnjaško. Govornik je na to kritiziral Tiszov govor o ogerskih narodnostih in je opozoril na to, da je Tisza samo govoril o Rumunih, dočim je na Ogerskem vendar tudi še več drugih narodnosti. Narodnostno vprašanje pa je tudi socijalno vprašanje in se ga mora s te strani shvačati: poprej ne bode koristne rešitve. Govornik nadaljuje.

### DROBNE NOVICE IZ TURČIJE.

**Carigrad, 14. julija:** »Tanin« dementira poročilo, da se pogaja turški finančni minister v Parizu o naletju posojila 250 milj. frankov.

**Carigrad, 14. julija:** Preiskava je dognala, da je bila tajna zarota proti mladoturškemu režimu mnogo bolj razširjena kakor se je mislilo spočetka. Pripadalo ji je tudi kakih 20 poslancev, katerih pa ne morejo djeti pod ključ, ker manjka pravih dokazov.

**Carigrad, 14. julija:** Vlada je poslala nekega mornariškega častnika v Nemčijo, da preskuša dretnought, katerega misli kupiti za denar prejšnjega sultana Abdula Hamida, naložen pri Nemški banki.

**Carigrad, 14. julija:** Senatov predsednik Said je naznanil listu »Sabach«, da je dobil pismo, v katerem se mu grozi s smrtjo, ako ne daruje ene petine svojega premoženja za turško vojno mornarico.

### OBSOJEN PORTUGALSKI ČASNIKAR.

**Lisabon, 14. julija:** Borge, tajnik lista »Mundo« je bil obsojen zaradi žaljenja portugalskega kralja na 5 mesečno ječo.

### ŽELEZNIČARSKA STAVKA V AMERIKI.

**Filadelfija, 14. julija:** Železniški uslužbenci Pennsilvania-železnice groze s stavko, ako se ne bode ugodilo njegovim zahtevam.

### DOBERNIG NE ODLOŽI MANDATA.

**Celovec, 14. julija:** Češki listi so prinesli novico, da misli več nemškonacionalnih poslancev, med njimi tudi Dobernig, odložiti svoje mandate. »Freie Stimmen« pravijo, da je ta vest, vsaj kar se Doberniga tiče, neresnična.

### KATASTROFA ZRAKOPLOVA »ERBSLOEH«.

**Köln ob Reni, 14. julija:** Tehnična komisija, ki je bila poslana na mesto katastrofe zrakoplova »Ersloeh« pravi, da je nesrečo povzročilo to, da je zrakoplov brodil najprej v gosti megli, ki mu je premočila stene in zgostila plin, pozneje pa ga je po eni strani obsevalo prevroče sonce, vsled česar se je plin naglo raztegnil in je razgnal stene.

## Po svetu.

**Velik štrajk v Sarajevu.** V Sarajevu so začeli štrajkati stavbinski delavci, zidarji, tesarji in dninarji. Število štrajkajočih je okoli 1300. Govore, da se prične splošen štrajk.

## Obrambni vestnik.

**Družbi sv. Cirila in Metoda je prijavil 1 obrambni kamen „krog zavednih Slovencev“ in sicer:** Tilda Farčnikova, Franja Kavšekova, Cilka Konšekova, Anica in Ema Petrovčeva kot odgovor „Slovenca“ na uapad z dne 4. julija t. l. — G. Jernej Tomine v Lembahu je podaril naši družbi 12 K. mesto venca na krsto nmrli gospe Magdalen Tomjnc. — G. Ferdo Špilar v St. Petru na Krasu je poslal družbi 10 K. dar kluba „V. N. V.“. Hvala iskrena!

## Tržne cene.

**Dunaj, 13. julija.** Borza za kmetijske pridelke. Promet se je držal tudi danes v kar najožjih mejah. Cene ostale nespremenjene, le kornuza se je za spoznanje podražila.

**Budimpešta, 13. julija.** Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'23, pšenica za april K 9'44, rž za oktober K 7'10, oves za oktober K 7'19, kornuza za julij K 5'50, kornuza za avgust K 5'52, kornuza za maj K 5'54. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 6.000 m stotov, pšenica v efektivu za 5 vin. višja, ostalo mirno. Termini so bili spočetka vsled ugodnega uradnega poročila o žetvi slabi, a so se vsled nakupov zboljšali. Vreme vroče.

**Trst, 13. julija.** Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 40'25 do K 42' — za dobavo K 40'25 do K 42'. — Tendenza trdna.

**Praga, 13. julija.** Sladkor. Surovi sladkor prompt K 34'55, nova kampanja K 25'80. Tendencia: mirna, vreme deloma oblačno.

**Budimpešta, 13. julija.** Svinjski sejm. Ogrske stare težke 132—134, mlade težke 142—144, mlade srednje 146—148, mlade lahke 144—145 v kg. Zaloga 39.724 komadov. Prignano 387, odgnano 198 komadov, ostane 39.913 komadov. — Tendenza mirna.

**Budimpešta, 13. julija.** Mast. Svinjska mast 154'—, namizna slanina 148'—.

410 3-1

## Naprodaj sta

# dva pava

in 4 mesece star

**pes bernardinske pasme.**

Stariši psa so izborni varuhi. — Naslov pove upravništvo Narodnega Dnevnika.

Išče se v najem v prometnem kraju

## trgovina z mešanim blagom

eventuelno tudi z gostilno. Naslov pove upravništvo „Nar. Dnevnika“. 411 3-1

## Dobro idoča

# trgovina in gostilna

blizu premogokopa ter dve minute od železniške postaje oddaljena z lepim prometom 50.000 K, kateri se lahko z malim trudom podvoji, ter z malim posestvom (njivo, travnik in vrt) se radi rodbinskih razmer cenovno proda. — Naslov pri upravništvu „Nar. Dnevnika“. 412 3-1

409 3-2

Proda se takoj

## amerikanska pisalna miza

(Rollpult)

popolnoma ohranjena, po nizki ceni. Povprašati pri g. Valentin Jugu v Celju (hotel Teršek).

## Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Sprejem več dobrih pomočnikov v trajno delo.

## Viktor Bevc, Celje